

UPPTÄCK NORDEN – SVERIGE – Geografi & Historia

OM SERIEN

Filmserien Upptäck Norden är en filmserie som handlar om just Norden och dess länder. Syftet med filmerna är att ge en faktagrund för att kunna resonera kring likheter och skillnader mellan länder och regioner i Norden. Filmerna innehåller avsnitt om Historia, Geografi, Natur, Näringar och Ekonomi, Politik, Kultur och vardagsliv samt Miljö.

Ämne: SO

Målgrupp: Från 9 år

Antal filmer i serien: 15 st

Längd: 12-25 min

OM FILMEN

Sverige har en unik fin natur med fina skogar, odlingsmarker, vattendrag och bergsområden. Filmen tar oss med runt i vårt intressanta avlånga land där vi ser olika slags klimat och naturtyper. Vi besöker våra stora städer och betydelsefulla platser i landet. De flesta av landets nära tio miljoner invånare bor i tätorterna. Vi tar oss också tillbaka i tiden och blickar in i en del av Sveriges historia från forntiden och framåt.

Ämne: SO

Målgrupp: Från 9 år

Längd: 22 min

KOPPLINGAR TILL LGR 11

Filmernas innehåll utgår från LGR11 med frågeställningar och uppgifter som utmanar elevens förmågor.

Kursplan – Geografi

Syfte

“Undervisningen i ämnet geografi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om geografiska förhållanden och utvecklar en geografisk referensram och ett rumsligt medvetande. Undervisningen ska ge eleverna kunskap om kartan och kännedom om viktiga namn, läges- och storleksrelationer så att de kan orientera sig och dra slutsatser om natur- och kulturlandskap och om människors levnadsvillkor.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Geografi

- De svenska, nordiska och övriga europeiska natur- och kulturlandskapen. Processen bakom samt deras utmärkande drag och utbredning.
- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen...
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och övriga Europas befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.
- Namn och läge på Sveriges landskap samt orter, berg, hav och vatten i Sverige samt huvuddragen för övriga Norden
- Kartan och dess uppbyggnad med färger, symboler och skala.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.
- Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Geografi

- Jordens klimat- och vegetationszoner samt på vilka sätt klimatet påverkar människors levnadsvillkor.
- Förnybara energitillgångar, till exempel sol- och vindenergi och alternativa drivmedel.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Kursplan – Historia

Syfte

“ Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer..”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Historia

- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.
- Norden befolkas. De utmärkande dragen för stenåldern, bronsåldern och järnåldern.
- Nordens kulturmöten med övriga Europa och andra delar av världen genom ökad handel och migration, till exempel genom vikingatidens resor och medeltidens handelssystem.
- De nordiska staternas bildande.
- Tidsbegreppen vikingatiden, medeltiden, stormaktstiden och frihetstiden samt olika syn på deras betydelser.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Historia

- De båda världskrigen, deras orsaker och följder.
- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.

Kursplan – Samhällskunskap

Syfte

“ Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Samhällskunskap

- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Samhällskunskap

- Några olika stats- och styrelseskick i världen.
- Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld.
- Europeiskt och nordiskt samarbete, dess bakgrund och innehåll.

Kursplan – Religionskunskap

Syfte

“ Undervisningen ska stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt. På så sätt ska undervisningen skapa förutsättningar för eleverna att utveckla en personlig livshållning och förståelse för sitt eget och andra människors sätt att tänka och leva.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Religionskunskap

- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Religionskunskap

- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

Kursplan – Svenska

Syfte

“ Undervisningen ska även bidra till att eleverna får möta och bekanta sig med såväl de nordiska grannspråken som de nationella minoritetsspråken.”

Ur det centrala innehållet för årskurs 4-6 Svenska

- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionala skillnader i talad svenska. Några kännetecknande ord och begrepp i de nordiska språken samt skillnader och likheter mellan dem. Vilka de nationella minoritetsspråken är.

Ur det centrala innehållet för årskurs 7-9 Svenska

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala verktyg, för att planera och genomföra muntliga presentationer.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några varianter av regionalt färgat talspråk i Sverige och olika språk i Norden. Några kännetecknande ord och begrepp samt skillnader och likheter mellan de olika språken.

FÖRMÅGOR SOM TRÄNAS

I den här filmserien med filmhandledning tränas framförallt förmågorna

1. Begreppsförståelse
2. Analysförmåga
3. Kommunikativ förmåga

FÖRE FILMVISNINGEN

Genomgång av Sveriges karta. Jämför med andra nordiska länder. Storlek? Öar? Naturområden? Sjöar?

Vilka andra länder och hav gränsar Sverige till?

Vad skiljer Sveriges kust från t ex den danska, norska och finska kusten?

Diskutera vad vi har för likheter eller olikheter med ex danskar, norrmän och finnar? Maten? Språket? Värderingar? Historia?

Förklara följande begrepp: region, naturresurs, naturlandskap, kulturlandskap, rullstensås, horst, grödor, allemansrätt, forntid,

UNDER FILMVISNINGEN

Notera exempel på vad du tycker utmärker landet Sverige?

EFTER FILMVISNINGEN

Frågor efter filmen

HISTORIA

1. När ungefär kom de första människorna till Sverige? Hur såg Sveriges natur ut då?
2. Vad är Birka?
3. Vad livnärde sig de första människorna av när de kom hit?
4. Vilken betydelse har Gustav Vasa för Sveriges historia?
5. Vilka länder tillhörde Sverige när landet hade sin stormaktstid?
6. Vilka svenska landskap har tillhört Danmark?
7. Resonera: Hur skulle Sverige se ut idag ifall vi hade tillhört Danmark?

PLATSER

1. Vad heter Sveriges högsta berg? Hur högt? Vill du bestiga det?
2. Vad heter Sveriges huvudstad? Hur många invånare? Vad är speciellt med staden?
3. Vad är Drottningholm Slott mest känt för?
4. Vad är Göteborg mest känt för? Har du deltagit i något arrangemang i staden?
5. Vad vet du om ön Gotland?
6. Vad känner du till om staden Malmö?
7. Vad är Turning Torso?
8. Vad är Luleå mest känt för?
9. Var ligger Uppsala? Och vad är staden känt för?
10. Ta reda på varför Stockholm heter just Stockholm.
11. Resonera: Tycker du att globala sociala medier ska ha sina servrar i Sverige?

NATUR

1. Kan man säga att det finns ett typiskt svenskt landskap? Vilka olika naturtyper har Sverige?
2. Hur mycket skog har Sverige? Vad gör man av skogen?
3. Vilka olika skogstyper har Sverige och var växer de mest?
4. Varför har Sverige ett mycket varierat klimat?
5. Hur lång kust har Sverige?
6. Vilken är den vanligaste kusttypen i Sverige?
7. Vad är speciellt med fjäll?
8. Hur har inlandsisen påverkat naturen i Sverige?
9. Var finns de bästa odlingsmarkerna i Sverige?
10. Vilka vilda djur i Sverige känner du till? Vilka är flest?

Kreativa uppdrag

1. Gör ett nyhetsreportage från en plats i Sverige. Det kan vara om Stockholm eller om någon annan del av landet. Använd digitala bilder och texter. Något har hänt. Vad?
2. Du ska åka till Sverige på semester en vecka. Gör upp en resplan för veckan. Vilka städer ska du besöka och vilka sevärdheter vill du se? Vilka delar av Sverige besöker du? Skriv ett veckoprogram.
3. Du jobbar på en turistbyrå och ska göra en turistbroschyr för att locka turister. Du får 1 A4 papper. Använd bägge sidorna och vik det som en broschyr.
4. Gör en podcast om Sverige. Det kan vara ett resereportage eller något annat kopplat till Sverige. Förbered med fakta och frågor. Var en, eller två personer och prata om Sverige. Förbered även i vilken ordning ni ska ta upp olika ämnen. Spela in med din telefon eller dator.

